

Liuksemburgas, 2017 m. birželio 19 d.
(OR. en)

10197/17

MOG 42
CFSP/PESC 514
IRAQ 5

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
data: 2017 m. birželio 19 d.
kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 10196/17 MOG 41 CFSP/PESC 513 IRAQ 4

Dalykas: Tarybos išvados dėl Irako
– Tarybos išvados (2017 m. birželio 19 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl Irako, kurias Taryba priėmė 2017 m. birželio 19 d. įvykusiame 3551-ame posėdyje.

TARYBOS IŠVADOS DĖL IRAKO

Užsienio reikalų taryba, 2017 m. birželio 19 d.

1. ES labai palankiai vertina Irako Ministro Pirmininko H. al-Abadi vyriausybės ir Irako saugumo pajėgų per pastaruosius mėnesius padarytą didelę pažangą vykdant karinę kampaniją prieš grupuotę „Da'esh“. Padarius tokią pažangą buvo išlaisvinti dauguma Mosulo miesto rajonų – įveikta didžiulė kliūtis siekiant teritorinės pergalės prieš „Da'esh“ Irake. ES akcentuoja Tarptautinės koalicijos indėlį remiant Irako vyriausybės kampaniją prieš „Da'esh“ ir tebėra visiškai įsipareigojusi remti Tarptautinės koalicijos visapusišką įsipareigojimą, be kita ko, kovoje su smurtiniu ekstremizmu ir terorizmu laikantis tarptautinės teisės. ES pripažįsta, kad Irako žmonės daug paaukojo vykdant kampaniją grupuotei „Da'esh“ nugalėti. ES labai palankiai vertina Irako vyriausybės pastangas apsaugoti civilius gyventojus per karinę kampaniją ir ragina Irako saugumo pajėgas vykdant karinę kampaniją visame Irake ir toliau teikti pirmenybę civilių gyventojų apsaugai. ES labai griežtai smerkia toliau „Da'esh“ vykdomus žiaurumus ir baisius žmogaus teisių bei tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, įskaitant puolimą be atrankos, žudymus ir su konfliktu susijusį seksualinį smurtą. ES taip pat yra giliai susirūpinusi dėl įtarimų, jog Irako pajėgos vykdė žmogaus teisių pažeidimus ir smurtą. Ji palankiai vertina Irako federalinės vyriausybės ir Kurdistano regiono vyriausybės įsipareigojimus skubiai ištirti visus įtarimus ir ragina jas vykdant skaidrų procesą patraukti atsakomybėn už tai atsakingus asmenis.

2. Šiuo kritiniu Irako istorijos metu ES pakartoja tvirtai remianti Irako vienybę, suverenumą ir teritorinį vientisumą, taip pat tvirtai ir aktyviai įsipareigojanti išsaugoti Irako visuomenės etninę, religinę bei konfesijų įvairovę, įskaitant jos mažumų grupių apsaugą. Siekiant tikslo sukurti bendrą šalies ateities viziją, dabar itin svarbu, kad irakiečiai pradėtų įtraukų susitaikymo procesą tiek nacionaliniu, tiek vietos lygmenimis. ES palankiai vertina Irako politinių lyderių pastangas skatinti politines reformas ir susitaikymą ir ragina visas šalis toliau daryti pažangą siekiant nacionalinio susitaikymo vadovaujantis tarpusavio supratimo ir kompromiso principais. Tolesnė ir ilgalaikė tarptautinės bendruomenės parama šiuo klausimu yra gyvybiškai svarbi. Taip pat turėtų būti remiamas švietimas, kuriuo skatinamas atvirumas įvairovės atžvilgiu.
3. ES mano, kad bendram Irako žmonių interesui naudingiausias yra dialogas ir bendradarbiavimas, vienašalių veiksmų turi būti vengiama, o visi neišspręsti klausimai turi būti sprendžiami laikantis bendrai sutartų pozicijų, grindžiamų visapusišku Irako konstitucijos nuostatų taikymu. ES ragina Irako federalinę vyriausybę ir Kurdistano regioninę vyriausybę remtis savo sėkmingu bendradarbiavimu saugumo srityje vykdant Mosulo išlaisvinimo kampaniją ir vykdyti konstruktyvų dialogą visais politinio ir ekonominio spektro klausimais, įskaitant ginčijamas vidaus sienas. ES taip pat ragina visas šalis Irako Kurdistano regione siekti bendros pozicijos ir atkurti jo demokratinių institucijų veikimą, be kita ko, surengiant regioninius rinkimus.
4. ES laikosi nuomonės, jog itin svarbu, kad Irako vyriausybė padarytų apčiuopiamą pažangą vykdydama politines reformas, kurios sudarytų sąlygas visiškam nacionaliniam susitaikymui, grindžiamam teisingumu ir atskaitomybe, veikiančios demokratijos principais, teisinės valstybės principais, pagarba žmogaus teisėms ir realiu pilietinės visuomenės dalyvavimu. ES ragina skubiai įgyvendinti Irako nacionalinį veiksmų planą dėl moterų, taikos ir saugumo. ES palankiai vertina ir remia Irako vyriausybės pastangas vykdyti reformas ir ragina visus įtakingiausius Irako politikus prioritetą teikti nacionaliniam interesui ir remti vyriausybės pastangas reformų, susitaikymo ir stabilizavimo srityse, be kita ko, rengiantis kitais metais įvyksiantiems parlamento ir provincijų valdžios rinkimams, kurie turėtų vykti skaidriai ir atitikti demokratinius standartus. Visuose procesuose turi būti užtikrintas moterų, jaunimo ir mažumų dalyvavimas.

5. ES taip pat reiškia didžiausią susirūpinimą dėl humanitarinės padėties ir pripažįsta dideles visų Irako valdžios institucijų, Jungtinių Tautų ir kitų tarptautinių partnerių pastangas teikiant humanitarinę pagalbą ir paramą dėl konflikto perkeltiems ir nukentėjusiems asmenims. ES pakartoja, jog svarbu, kad konflikto šalys užtikrintų civilių gyventojų apsaugą ir laikytųsi tarptautinės teisės, įskaitant tarptautinę humanitarinę bei žmogaus teisių teisę, tiek karo veiksmų metu, tiek, kai taikytina, po jų. ES taip pat pabrėžia, kad būtina skubiai užtikrinti saugų ir nekliudomą humanitarinės pagalbos teikimą visose teritorijose, nuo karo baisumų bėgančių civilių gyventojų apsaugą, skubią medicininę pagalbą gelbėjant žmonių gyvybes, karo sužeistųjų evakuaciją ir nekliudomą šalies viduje perkeltų asmenų grįžimą, kai tik jiems saugu grįžti į savo namus. Būtina teikti didesnę paramą tenkinant konkrečius asmenų, patyrusių seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties, taip pat su konfliktu susijusį seksualinį smurtą, poreikius. Itin svarbu, kad visos Irako valdžios institucijos užtikrintų, kad saugumo patikros procedūros visiškai atitiktų nacionalinę ir tarptautinę teisę ir kad būtų išlaikytas humanitarinis ir civilinis stovyklų pobūdis. Esant dabartiniam Jungtinių Tautų humanitarinės pagalbos teikimo plano finansavimo trūkumui, ES pabrėžia, kad visa tarptautinė bendruomenė turi skubiai padidinti savo humanitarinę pagalbą, atsižvelgiant į viso Irako poreikius. ES ir jos valstybės narės yra vienos iš pagrindinių tarptautinės humanitarinės pagalbos teikėjų ir toliau demonstruos solidarumą su Irako žmonėmis teikdamos humanitarinę pagalbą tiems, kuriems jos labiausiai reikia, ir laikydamosi humanitarinių principų.

6. ES manymu, siekiant užtikrinti ilgalaikį Irako stabilumą būtina, kad Irako vyriausybė ir politiniai vadovai pasiūlytų ir remtų pereinamojo laikotarpio teisingumo procesą. Tai turi apimti priemonės, kuriomis „Da'esh“ būtų patraukta baudžiamojon atsakomybėn ir būtų užtikrinta atskaitomybė už žmogaus teisių pažeidimus, įskaitant karo nusikaltimus, nusikaltimus žmoniškumui ir genocidą, taip pat veiksmus prieš mažumų grupėms priklausančius asmenis. Šių nusikaltimų įrodymai turi būti išsaugoti ir šie pažeidimai užregistruoti dokumentuose. ES ir jos valstybės narės yra pasirengusios šiame procese remti Irako vyriausybę. Šiuo atžvilgiu užsienio teroristų kovotojų, ypač sugrįžusių kovotojų, klausimui reikia skirti ypatingą dėmesį. Bendradarbiavimas ir keitimasis informacija su atitinkamas susijusiais subjektais, laikantis teisės normų ir naudojantis tinkamais kanalais, tebėra itin svarbūs. ES ragina Iraką prisijungti prie Tarptautinio baudžiamajo teismo Romos statuto. ES taip pat ragina Irako valdžios institucijas garantuoti skaidrų teisinių pretenzijų nagrinėjimo procesą, per kurį prarastas turtas galėtų būti grąžintas teisėtiems jo savininkams. ES taip pat pabrėžia, kad svarbu įgyvendinti programas, skirtas vaikų, kurie buvo užverbuoti ginkluotų grupuočių, demobilizavimui, reintegracijai ir švietimui, ir pažymi, kad vaikai visada yra aukos, kurioms reikia institucinės, socialinės ir bendruomenės paramos. ES prieštarauja mirties bausmės taikymui visomis aplinkybėmis. Ji ragina Irako federalinę vyriausybę paskelbti mirties bausmės vykdymo moratoriumą, o Kurdistano regiono vyriausybę – grąžinti moratoriumą, siekiant mirties bausmę galiausiai uždrausti.
7. ES palankiai vertina Irako vyriausybės pastangas vykdyti jos rezervinį susitarimą su TVF. ES pabrėžia, kad būtina skubiai vykdyti finansines ir ekonomines reformas, kad jomis būtų sudarytos sąlygos Irako ekonomikos atsigavimui, šalies atstatymui ir darniam ekonominiam ir socialiniam vystymuisi. ES yra pasirengusi toliau padėti Irakui atkurti ekonomiką ir aktyviai remia Irako valdžios institucijų darbą stiprinant valstybės tarnybas ir įtraukų valdymą, kovojant su korupcija ir užtikrinant lygias teises visiems irakiečiams, nepriklausomai nuo jų etninės kilmės, lyties, religijos ar įsitikinimų ir laikantis Irako konstitucijos. ES ragina Irako valdžios institucijas paspartinti finansines ir ekonomines reformas. Ji yra pasirengusi glaudžiai koordinuodama veiksmus su TVF ir Pasaulio banku remti Iraką įgyvendinant reformas, kurios reikalingos ekonomikai sustiprinti ir įvairinti ir kuriomis bus sukurtos geresnės galimybės kurti darbo vietas, be kita ko, jaunimui, bus skatinamas perkeltų asmenų grįžimas ir prisidedama prie vietos bendruomenių stabilizavimo didinant jų atsparumą. ES palankiai vertina Europos investicijų banko (EIB) ir Irako pastangas užbaigti derybas dėl bendrojo susitarimo, kuriuo būtų sudarytos palankesnės sąlygos remti Iraką ilgalaikėmis paskolomis. ES toliau tvirtai remia JT pagalbos misijos Irake (UNAMI) įgaliojimus.

8. ES pabrėžia saugumo ir teisinės valstybės svarbą stabilumui išlaisvintose teritorijose ir visoje šalyje užtikrinti. Būtina, kad saugumo tarnybos pagerintų santykius su civiliais gyventojais. Šiuo tikslu ES ir jos valstybės narės jau teikia paramą Irakui saugumo sektoriuje, be kita ko, mokymus policijai ir paramą kovos su terorizmu struktūroms bei žvalgybos agentūroms, taip pat karinius mokymus, kuriuos dvišaliu pagrindu teikia kai kurios valstybės narės. ES sieks derinti savo veiksmus su kitais tarptautiniais partneriais, kad būtų geriau atsižvelgta į Irako valdžios institucijų poreikius. Reaguodama Irako valdžios institucijų prašymą ES nagrinėja galimybę išsiųsti ES patariamąją ir paramos saugumo sektoriaus reformos klausimais grupę, kuri bendradarbiaudama ir derindama veiksmus su kitais tarptautiniais partneriais padėtų vykdyti šią reformą.
9. Iki šiol į išlaisvintas teritorijas grįžo 1,8 mln. šalies viduje perkeltų asmenų. ES palankiai vertina šį svarbų pasiekimą. ES mano, kad išlaisvintų teritorijų stabilizavimas ir saugus, vykdomas pateikiant visą informaciją, savanoriškas bei nediskriminuojantis šalies viduje perkeltų asmenų ir pabėgėlių grįžimas laikantis tarptautinės apsaugos standartų yra itin svarbus ilgalaikiam Irako stabilumui. Stabilizavimo pastangoms turi vadovauti Irakas, bet jas turi remti tarptautinė bendruomenė, įskaitant Jungtines Tautas, ir jos turi būti koordinuojamos su ja. Atitinkamai ES ragina Irako vyriausybę vedant dialogą su visais atitinkamais subjektais ir visiškai atsižvelgiant į nukentėjusių bendruomenių, įskaitant tokias mažumas kaip jazidžiai, krikščionys ir turkmėnai, interesus siekiant užtikrinti veiksmingą saugumą, įtraukų valdymą ir pagrindinių paslaugų teikimą išlaisvintose teritorijose, kad šalies viduje perkelti asmenys galėtų grįžti į savo namus ir būtų efektyviai kovoje su pastangomis vykdyti demografinę inžineriją. Šiomis priemonėmis bus papildytos dabartinės pastangos atkurti pagrindines paslaugas ir pragyvenimo šaltinius, be kita ko, per JT vystymosi programos (UNDP) stabilizavimo finansavimo priemonę. Sėkmingos pastangos šioje srityje sudarys galimybę irakiečiams grįžti į namus ir juose likti ir taip sumažinti dėl perkėlimo kaimyninėms šalims tenkančią naštą. ES ragina Irako vyriausybę toliau bendradarbiauti sudarant palankesnes sąlygas oriam, saugiam ir tvarkingam Irako piliečių grįžimui į savo kilmės šalį laikantis tarptautinės teisės, įskaitant žmogaus teisių teisę, ir Irako įsipareigojimų, nustatytų Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarime. Taryba taip pat ragina Komisiją ir vyriausiąją įgaliotinę paspartinti pasikeitimą nuomonėmis su Irako federaline vyriausybe dėl migracijos, kuris turėtų apimti visus jos aspektus abipusiškai naudingų, bendrų pastangų kontekste.

10. ES ir jos valstybės narės yra vienos didžiausių paramos teikėjų stabilizavimo procese ir yra pasirengusios padidinti savo paramą. ES aktyviai dalyvauja koordinuojant Tarptautinės koalicijos stabilizavimo veiksmus, be kita ko, kaip teminė koordinatore sprogmenų keliamo pavojaus mažinimo srityje.
11. ES palankiai vertina pastaruoju metu Irako vykdytas diplomatines pastangas jos kaimynių atžvilgiu. ES ragina visas regiono šalis tęsti šias pastangas, remti Irako vienybę, suverenumą ir teritorinį vientisumą ir atlikti konstruktyvų vaidmenį remiant stabilumą ir susitaikymą Irako viduje ir platesniame regione. ES pabrėžia, kad Irako ir jo kaimynių gerovei svarbus intensyvesnis regioninis ekonominis bendradarbiavimas.
12. Vadovaudamasi savo Sirijai ir Irakui, taip pat „Da'esh“ keliamos grėsmės klausimui skirta regionine strategija, ES tebėra tvirtai įsipareigojusi remti Irako atsigavimą po dabartinės krizės, visų pirma įgyvendinant Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą su Iraku, kai tik jis bus visiškai ratifikuotas, įskaitant bendradarbiavimą demokratijos ir žmogaus teisių, prekybos ir investicijų bei visų migracijos aspektų klausimais.
13. Remdamasi šiomis išvadomis, Taryba prašo vyriausiosios įgaliotinės ir Europos Komisijos tinkamu laiku pateikti ES bendradarbiavimo su Iraku strategijos elementus.